

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 27.09.2023 r.

PS-II.431.9.6.2023.9

Pan
Jarosław Wawrzyniak
Starosta Leszczyński
pl. Tadeusza Kościuszki 4
64-100 Leszno

ZALECENIA POKONTROLNE

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań,
tel. 618 54 1825, fax 618 54 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2021 r., poz. 1249 ze zm.), art. 126 i 127 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r., Nr 126, poz. 718), rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1165), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259), Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, stanowiący załącznik do uchwały nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (M.P. z 2021 r., poz. 1204), w dniu 11 maja 2023 r. przeprowadzono kontrolę kompleksową w Starostwie Powiatowym w Lesznie, z siedzibą pod adresem: ul. Plac Kościuszki 4, 64-100 Leszno, zwanym dalej „Starostwem”, „Powiatem”.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie Jacek Mruczyk – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu inspektorów, Olga Rakowska – inspektor wojewódzki, Ilona Kasprzak – inspektor wojewódzki na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.71.2023.1 z dnia 9 maja 2023 r.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów merytorycznych realizowanego zadania oraz pozyskano dodatkowe informacje od Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie, zwanego dalej „PCPR” lub „Centrum”, p. Mateusza Juśkiewicza.

Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli, podpisanym przez zespół inspektorów w dniu 12 lipca 2023 r. Protokół został podpisany z zastrzeżeniami przez Kierownika PCPR 24.07.2023 r. z jednoczesnym wykreśleniem przez ww. kierownika danych Starosty Leszczyńskiego jako właściwego do złożenia podpisu we wskazanych miejscach protokołu. Zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w domowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1165) odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika kontrolowanej jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzania zaleceń pokontrolnych.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Powiat Leszczyński zgodnie z art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (zwanej dalej *ustawą*) realizuje zadania własne oraz zadania z zakresu administracji rządowej. Jednostką organizacyjną Powiatu bezpośrednio realizującą powyższe

zadania jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie. W trakcie czynności kontrolnych zespołowi inspektorów przedstawiono Regulamin Organizacyjny PCPR w Lesznie, przyjęty Uchwałą nr 63/2015 Zarządu Powiatu Leszczyńskiego z dnia 15 lipca 2015 roku. Zgodnie z zapisami § 7 Regulaminu Organizacyjnego PCPR w Lesznie realizuje zadania własne powiatu oraz zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przyjętego Uchwałą nr 63/2015 Zarządu Powiatu Leszczyńskiego z dnia 15 lipca 2015 roku. Podczas czynności kontrolnych pozyskano informację od wicestarosty Powiatu Leszczyńskiego p. Macieja Wiśniewskiego, iż realizacja zadań własnych powiatu oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez jednostkę kontrolowaną została w pełni przekazana do PCPR i uregulowana formalnie zapisami w Statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie.

Rada Powiatu Leszczyńskiego 28 lipca 2022 r. podjęła uchwałę nr LIV/315/2022 w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Leszczyńskim na lata 2022-2026 (zwanego dalej Programem). Powyższe wskazuje, iż w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 28 lipca 2022 r. Powiat Leszczyński nie posiadał opracowanego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, **co jest częściowo niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy.**

Powiat Leszczyński nie opracowuje i nie realizuje programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. **Powyższe nie jest zgodne z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy.**

Powiat Leszczyński nie zapewnia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej. **Brak zgodności z art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy.**

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż zgodnie z działaniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, Powiat Leszczyński wysłał zaktualizowane informatory dotyczące podmiotów realizujących oferty i programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie w dniu 27 stycznia 2022 r., nie przedstawiono dokumentów potwierdzających przesłanie opisywanych informatorów w drugim z wymaganych terminów, tj. do 31 lipca.

Powiat Leszczyński otrzymał dotację celową w wysokości 8 100 zł na realizację programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. PCPR w Lesznie podjął działania mające na celu rozpowszechnienie informacji o realizowanym zadaniu i przystąpił do rekrutacji osób do programu wysyłając pismo do Zespołów Interdyscyplinarnych w Powiecie Leszczyńskim, Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej oraz Prokuratury Rejonowej. Z powodu braku zebrania właściwej liczebnie grupy chętnych dnia 7 grudnia 2022 r. Powiat Leszczyński zwrócił dotację do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Powiat Leszczyński nie realizował działań polegających na współpracy między organami samorządu terytorialnego, a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy

w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programu nauk przedmażeńskich (art. 9 ust. 1 ustawy i (działanie 1.2.2 KPPPwR), oraz współpracy między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe (działanie 1.2.3 KPPPwR) – w powiecie leszczyńskim zabezpieczono natomiast środki w budżecie na działania z zakresu pomocy społecznej. **Nie opracowano i nie realizowano indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie**, w szczególności w zakresie rozwiązań prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie w zgodzie z działaniem 2.2.2. KPPPwR.

Do zadań realizowanych przez Powiat wynikających z KPPPwR na rok 2022 których Powiat Leszczyński nie wykonywał należy **tworzenie i zwiększenie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (działanie 2.3.8. KPPPwR)**. Zgodnie z oświadczeniem Kierownika PCPR, informacja o nieodpłatnych telefonach zaufania znajduje się w informatorze dotyczącym nieodpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców powiatu. PCPR nie realizuje tego zadania oraz nie zleca jego realizacji innym podmiotom. Działanie **4.3.1 z KPPPwR polegające na diagnozowaniu potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie również nie było realizowane**, ponieważ jak wynika z oświadczenia Kierownika PCPR diagnozy szkoleniowe opracowują w poszczególnych gminach przewodniczący zespołów interdyscyplinarnych, w których skład wchodzi pracownicy PCPR. Pracownicy PCPR wchodzi w skład ZI w gminach: Włoszakowice, Rydzyna, Świąciechowa, Osieczna, Lipno i Krzemieniewo. W związku z powyższym powiat leszczyński nie prowadzi diagnozy potrzeb szkoleniowych dla wszystkich gmin z powiatu leszczyńskiego.

W wyniku analizy dokumentacji zgromadzonej podczas czynności kontrolnych stwierdzono niżej wymienione uchybienia i nieprawidłowości, które zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli:

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły następujących kwestii:

1. Brak obowiązującego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie od 1 stycznia 2022 r. do 28 lipca 2022 r.
2. Powiatowy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Leszczyńskim na lata 2022-2026 zawiera cel nadrzędny i kierunki działań umożliwiające osiągnięcie zakładanego celu. Niektóre obszary z ujętych *kierunków działań* nie są realizowane przez Powiat i PCPR:
 - Brak wspierania rozwoju instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym w zakresie infrastruktury.
 - Brak wykonania narzuconego samodzielnie kompleksowego narzędzia umożliwiającego monitorowanie przemocy na terenie powiatu leszczyńskiego, narzędzie takie nie zostało przedstawione do zakończenia czynności kontrolnych.

- Brak opracowania i opublikowania informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie, informacji prawnych oraz wskazania miejsc w których mieszkańcy powiatu leszczyńskiego mogą uzyskać pomoc wraz z określeniem możliwego wsparcia w danym miejscu.
3. Powiat Leszczyński nie opracował i nie realizował w roku 2022 programów profilaktycznych służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie.
 4. Brak realizacji zadań z KPPPwR: działanie 1.2.2; 2.3.8.; 4.3.1.; oraz częściowa realizacja 4.4.2.
 5. Powiat Leszczyński w roku 2022 oraz latach ubiegłych nie zapewniał we własnym zakresie miejsc w ośrodkach wsparcia, czy ośrodkach interwencji kryzysowej. Ponadto, Powiat Leszczyński nie zawarł porozumień z innymi powiatami prowadzącymi wymienione ośrodki celem zabezpieczenia miejsca.

W wyniku stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości jednostkę oceniono negatywnie.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie § 3.2 i § 19 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1165), zalecam:

1. Realizowanie zapisów Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Leszczyńskim na lata 2022-2026 lub zmianę zapisów na takie, które wypełniają wymagania ustawowe będąc jednocześnie dopasowanymi do realiów oddziaływań i potrzeb Powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Opracowanie i realizację programów profilaktycznych służących działaniom mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą.
3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.
4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w ośrodkach wsparcia.
5. Rozpoczęcie pełnej realizacji zadań wskazanych w KPPwR pod numerami 1.2.2, 2.3.8, 4.3.1 i 4.4.2.

Informacje końcowe:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U z 2021 r., poz. 1249 ze zm.), w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, przysługuje Panu prawo zgłoszenia zastrzeżeń.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń, zgodnie z art. 128 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej jest Pan w terminie 30 dni, jest zobowiązany do powiadomienia o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie zrealizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł. do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
/podpis elektroniczny/

Utworzył: Jacek Mruczyk, inspektor Wojewódzki – 27.09.2023 r.